

ทำไมฉันจึงชอบดูกันคน?

ระพี สาคริก

ใครอ่านพบข้อบทความเรื่อง **ทำไมฉันจึงชอบดูกันคน?** ผู้ที่ยังไม่ทันตั้งตัว คงรู้สึกมีงงสงสัยว่า ฉันกำลังคิดอะไรกันนี้? บางคนซึ่งไม่รู้จักฉันมาก่อน อาจนึกในใจว่า อาจารย์ระพีทำไมถึงเป็นคนมีนิสัยอุตริยงี้?

ส่วนผู้ที่เคยติดตามความคิดฉันมานานพอสมควรและแสดงความชื่นชม อาจต้องหยุดตั้งสติ โดยที่สงสัยว่าอาจารย์ระพีฯ น่าจะมีแง่คิดอะไรดีๆ แฝงอยู่ในเรื่องนี้ก็ได้ จึงคงยังไม่ปักใจเชื่อในแง่ร้ายเสียเลยทีเดียว

ความจริงแล้ว ธรรมชาติในใจฉันเอง สนใจคิดทวนกระแสสังคมมานานแล้ว ถ้าใครจะว่าฉันเป็นคนดี แต่ตนก็นึกอยู่ในใจมาแล้วทุกครั้งว่า ไม่ใช่คนดีวิเศษวิโสกว่าคนอื่น ฉันยังคงเป็นคนเหมือนทุกคน ตนจึงไม่ควรเอาความดีมาครอบใจไว้ให้ตกเป็นเหยื่อคำชม

เพราะถ้าฉันขาดความเป็นตัวของตัวเอง การนำเอาเครื่องประดับรูปแบบใดก็ตามมาให้ คงจะทำให้ตนจำต้องสูญเสียคุณค่าความเป็นคนไปอย่างน่าเสียดายที่สุด ยิ่งวัยฉันเองผ่านพ้นมาถึง 80 ปีแล้วด้วย

ตลอดชีวิตที่ผ่านมา ฉันสนใจเรียนรู้เพื่อค้นหาความจริงจากทุกเรื่อง ซึ่งธรรมชาติได้ให้โอกาสเรื่องราวเหล่านั้น ผ่านเข้ามาสู่วิถีชีวิตตัวเองอย่างต่อเนื่อง

ฉันคิดมานานแล้วว่า **ทำไมคนส่วนใหญ่ถึงได้ชอบอวดความมีหน้ามีตาอย่างเปิดเผย แต่กลับอายกันตัวเอง อย่างที่สุด** ถ้าค้นหาความจริงเรื่องนี้ได้ น่าจะได้รับความรู้ซึ่งเป็นประโยชน์ ช่วยให้ตนเข้าถึงสังคมลึกซึ้งยิ่งขึ้น

ยิ่งไปกว่านั้น การแสดงออกในลักษณะนี้อวดความมีหน้ามีตา ยังมีการเอาอะไรต่อมิอะไรมาเขียน มาป้าย จนบางคนพอล้างออกหมดแล้ว คงเหลือแต่สภาพธรรมชาติ ซึ่งเป็นของจริง ทำเอาหลายคนจำแทบไม่ได้

ทุกสิ่งในธรรมชาติย่อมมีสองด้าน และอยู่ร่วมกันอย่างมีสมดุล หากด้านหนึ่งรักที่จะปล่อยไว้ให้เป็นความจริงตามธรรมชาติ อีกด้านหนึ่งย่อมมีความสะอาดสดใสอยู่ภายใต้กันตัวเองเป็นธรรมชาติด้วยเช่นกัน

แต่ถ้าด้านหนึ่ง มีการปรุงแต่งเพื่อหลอกคนอื่น แท้จริงแล้วน่าจะมีเหตุอยู่ในใจที่สืบเนื่องมาจากการคิดหลอกตนเองก่อนอื่น ซึ่งคนลักษณะนี้ มักไม่กล้าเปิดเผยความจริงจากใจตนเอง

ดังนั้น ผู้ที่แต่งหน้าแต่งตาตัวเองไว้หลอกคนอื่นน่าจะคาดหมายได้ว่า ภายใต้อันตัวเองซึ่งปิดบังไว้อย่างมิดชิด คงมีสิ่งสกปรกแฝงอยู่ไม่ว่ามีมากมีน้อยแค่ไหน

จากเหตุดังกล่าว ผู้ที่มีโอกาสสัมผัสกับคน ซึ่งมีรากฐานจิตใจแฝงไว้ด้วยเงื่อนไขลักษณะนี้ หากขาดความเป็นตัวของตัวเอง ย่อมตกเป็นเหยื่ออิทธิพล ซึ่งแฝงอยู่ใต้อันคนอื่นได้ไม่ยาก

หากเป็นผู้บริหารงานที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบต่อการพัฒนาคุณภาพของคนร่วมกับความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าของงาน ย่อมส่งผลทำลายทั้งคนและงานให้ได้รับความเสียหาย เนื่องจากขาดการรู้เท่าทันตนเอง

สิ่งที่ฉันนำมาเขียน ตนได้รับความรู้จากประสบการณ์ชีวิตทั้งหมด ดังนั้นข้อมูลต่างๆ จึงถอดออกมาจากความจริง ซึ่งมีอยู่แล้วในใจตัวเองอย่างเป็นธรรมชาติ

การดำเนินชีวิตของฉัน เท่าที่ผ่านพ้นมาแล้วด้วยระยะเวลาอันยาวนาน หลังจากหวนกลับไปพิจารณา ค้นหาความจริงทำให้รู้สึกที่ ตนมุ่งมั่นทำงานจากความรักเพื่อนมนุษย์ทุกคน โดยที่พยายามรักษาความจริงซึ่งอยู่ในรากฐานจิตใจตนเองไว้อย่างมั่นคงมาตลอด

มันทำให้ฉันเริ่มรู้สึกชัดเจนยิ่งขึ้นว่า ผู้ซึ่งตนมีโอกาสสัมผัสอย่างมากหน้าหลายตา หากมองเห็นหน้าด้านเดียว มีทั้งคนที่มีใจใสสะอาดและผู้ซึ่งแฝงไว้ด้วยความต้องการส่วนตนปะปนกัน

ยิ่งในช่วงที่ฉันได้รับโอกาสให้เข้ารับตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงของสถาบันอุดมศึกษาและกระทรวงงานระดับชาติ ทำให้มีโอกาสพบได้หลากหลายมากขึ้น

โดยเหตุที่ตนมีความมั่นคงอยู่กับเหตุและผลซึ่งมีอยู่แล้วในรากฐานจิตใจตนเอง ทำให้มีพลังในการเอาชนะใจตนเองที่เข้มแข็งถึงระดับหนึ่ง ช่วยให้สามารถรู้เท่าทันคนส่วนใหญ่

ยิ่งกว่านั้น **เมื่อมีสิ่งนั้นจึงมีสิ่งนี้** ทำให้ฉันมีวิญญานความรักที่จะกำหนดทิศทางการคิดและการปฏิบัติ มุ่งลงสู่ระดับล่างอย่างมีความสุข

ช่วงที่อยู่ในมหาวิทยาลัย ฉันใช้เวลาส่วนหนึ่ง ซึ่งถือว่าสำคัญอย่างยิ่ง ลงไปคลุกคลีกับบรรดาศิษย์ทุกกลุ่มอย่างทั่วถึง จนกระทั่งถึงพารโงและยาม ยิ่งกว่านั้นในยามว่าง ยังลงไปใช้ชีวิตในชนบทแบบนอนกลางดินกินกลางทรายร่วมกับศิษย์และปฏิบัติตนอย่างเสมอเหมือนกันหมด

ช่วงที่เป็นรัฐมนตรี ฉันมักหาโอกาสลงไปร่วมทำงานกับชาวนาชาวไร่ นับตั้งแต่การดำนาและเกี่ยวข้าว จากความรู้สึกที่เป็นธรรมชาติ

ความรู้สึกที่สะท้อนกลับมาสู่จิตใจฉัน นับวันยิ่งชัดเจนยิ่งขึ้นว่า การมุ่งนำตัวเองลงสู่ระดับล่าง แล้วมองย้อนกลับขึ้นไปสู่ด้านบน ช่วยให้สามารถมองเห็นสิ่งที่ป็นธาตุแท้ของคน ซึ่งอยู่ระดับบนๆ โดยที่แฝงอยู่ภายใต้กันของคนเหล่านั้นได้ชัดเจนยิ่งขึ้นอย่างน่าสนใจ

ในที่สุด ความรู้สึกซึ่งสะสมอยู่ในใจอย่างเป็นธรรมชาติ ก็มาถึงจุดตัดสินใจลาออกจากการงานในด้านการจัดการ ซึ่งมีทั้งอำนาจและอำมิสเป็นสิ่งตอบสนองทั้งหมด

ฉันรู้สึกทำทหายอย่างที่สุด จึงตั้งสัจจะไว้ในใจว่า ต่อไปนี้จะไม่ขอรับงานใดๆ ที่มีตำแหน่งและค่าจ้างตอบแทนอีกต่อไป โดยที่คิดว่า **ดูซิ เราจะอดตายจริงหรือ?** ฉันพิสูจน์จากการปฏิบัติ โดยนำชีวิตจริงของตนเป็นเดิมพัน นอกจากนั้นยังรู้สึกได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้นว่า หากคิดสร้างประโยชน์สุขให้คนในสังคม อยู่ที่ไหนก็ทำได้เท่าเทียมกันหมด เพียงรักษาความเป็นคนไว้ให้มั่นคงอยู่ได้เท่านั้น

ฉันเข้าใจได้ว่า ความหมายของ ความภูมิใจ หาใช่อยู่ที่การได้รับตำแหน่งและเครื่องประดับรูปแบบ
ต่างๆ จากภายนอกไม่ หากอยู่ที่รากฐานจิตใจซึ่งถือความจริงไว้ได้อย่างมั่นคงมาตลอด ช่วยให้ชีวิตรอดพ้นจาก
อิทธิพลสิ่งซึ่งปรากฏหลากหลายอยู่ในสภาพแวดล้อมของสังคมอย่างปลอดภัยมาได้

18 มีนาคม 2545